Skolinspektionen

Beslut

Datum 2026-11-12
Dnr SI 2026:7011

Huvudman

VÄXJÖ KOMMUN
kommunstyrelsen@vaxjo.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Söraby skola i Växjö kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Växjö kommun att senast den **8 mars 2027** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brist rörande extra anpassningar. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Växjö kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Växjö kommun ska vidta följande åtgärder

Extra anpassningar

1. Se till att elever med identifierade behov av extra anpassningar ges de extra anpassningar som de har bedömts vara i behov av. Rektorn ska under perioden 13 november 2026 till 26 februari 2027 dokumentera vilka elever som har bedömts vara i behov av extra anpassningar, vilka deras behov av extra anpassningar är samt vilka anpassningar de har fått. Denna dokumentation ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 5 § skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser frånvaroutredningar, särskilt stöd i enlighet med åtgärdsprogram och förebyggande och upprätthållande arbete för studiero.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2026:7011) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2026 inlett en riktad tillsyn av Söraby skola i Växjö kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Söraby skola följer gällande bestämmelser om extra anpassningar, frånvaroutredningar, särskilt stöd i enlighet med åtgärdsprogram och förebyggande och upprätthållande arbete för att skapa studiero.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn den 29 september och den 1 oktober 2026. Skolinspektionen har begärt in kompletterande underlag den 10 september, begärt svar på kompletterande frågor den 13 oktober och genomfört en kompletterande digital intervju med rektorn den 22 oktober 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats bland annat åtgärdsprogram, skolans rutiner för arbete med extra anpassningar och särskilt stöd samt frånvaroutredningar. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare uppger i intervju att det finns elever i behov av extra anpassningar i varje årskurs men att de inte har möjlighet att ge alla elever de extra anpassningar de har behov av. Enligt lärare får inte alla elever de anpassningar de är i behov av på grund av tidsbrist och att det saknas personella resurser. Tidigare fanns det mer tid men denna termin saknas tiden och stöttningen för att kunna ge alla elever sina extra anpassningar. En lärare uppger att det på skolan finns två elevgrupper där det behövs mer resurser. Vidare säger en annan lärare att de resurser som finns behöver användas till annat än undervisning, exempelvis för att eleverna ska få studiero under hela sin dag. Exempel på extra anpassningar som ges är extra genomgångar, igångsättning, tydliga instruktioner på elevens arbetsplats eller trestegsschema med två korta uppgifter som följs av en paus. Lärare uppger att de gör det som är prioriterat och viktigast och ger exempel på att de provar att ge undervisning i mindre grupp som extra anpassning under en kortare period. I vissa årskurser som har trelärarskap är det enligt lärarna lättare att hinna med att ge extra anpassningar.

Representanter för elevhälsan uppger att många elever har behov av stöd och att lärarna inte kan ge alla elever de extra anpassningar de behöver. Enligt representanter för elevhälsan är skälet till det att behovet av extra anpassningar är stort och att flertalet elever är i behov av extra anpassningar i form av individuellt stöd, som lärare inte har möjlighet att ge. Vidare uppger representanter att behovet ser olika ut i klasserna och att det i vissa klasser är många elever i behov av extra anpassningar medan det i andra klasser inte är så många samt att det har arbetats mer med extra anpassningar på lågstadiet och mer med utredningar om särskilt stöd på mellanstadiet. Exempel på extra anpassningar som ges är undervisning i mindre grupp, kompensatoriska hjälpmedel, hjälp vid uppstart, egna elevscheman, skärm, hörselkåpor, anpassat material samt att specialpedagog eller speciallärare under korta perioder kommer in och hjälper till i klasserna. Representanterna uppger att det är svårt för lärarna att hinna med en-till-en-insatser och att det är olika förutsättningar för lärarna då de i vissa årskurser har trelärarskap. Vidare säger representanterna att det finns forum för samtal om extra anpassningar men att det också kan ske informellt och alla i elevhälsan hjälper till så mycket de kan.

Rektorn uppger att alla extra anpassningar som är identifierade till skolans elever inte kan ges. Enligt rektorn skulle personalgruppen behöva mer kompetensutveckling inom området utifrån att de kanske inte alltid vet vad

de kan göra och att det hade även behövts arbetas med inkluderande undervisning kopplat till extra anpassningar. Rektorn instämmer i det som elevhälsans representanter säger att eleverna får extra anpassningarna som består av undervisning i mindre grupp men att lärarna har svårt att ge extra anpassningar när det gäller elever som behöver en-till-en-insatser. Rektorn uppger att det fungerar när speciallärarna är med och ger en-till-en-insatser. Vidare uppger rektorn att extra anpassningar fungerar bättre på mellanstadiet än på lågstadiet och att det är framför allt i två årskurser på lågstadiet där inte alla elever får deras extra anpassningar.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med extra anpassningar. Skolinspektionens utredning visar att det finns elever som inte alltid får de extra anpassningar de bedömts vara i behov av. Av intervjuer med lärare och personal från elevhälsan framgår att skälet till att elever inte får de extra anpassningar de är i behov av beror på tidsbrist hos personalen. Enligt rektorn är också en anledning till att eleverna inte ges extra anpassningar som de är i behov av att personalen behöver kompetensutveckling inom området.

Områden utan konstaterade brister

Frånvaroutredningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare uppger i intervju att det finns flera elever som har hög frånvaro där det borde startas en frånvaroutredning. I nuläget startas ärenden upp på den enskilda lärarens initiativ. Det finns dock för tillfället inte något forum på skolan där de kan lyfta elever med frånvaro och det har inte varit något elevhälsomöte denna termin än.

Representanter för elevhälsan uppger att de i vanliga fall har kontroll på elevernas frånvaro men på grund av att många är nya i elevhälsoteamet har punkten om frånvaro inte varit uppe på elevhälsomötena denna termin. Vidare säger representanterna att enskilda elever med hög frånvaro har varit uppe på möten denna termin där elevernas frånvaro har diskuterats. Representanterna säger att ansvaret för frånvaroarbetet inte ligger på elevhälsan för tillfället.

Rektorn uppger att hen tar del av frånvarostatistiken i det digitala systemet och ser vilka elever som sticker ut och signalerar till klassläraren att de behöver starta en frånvaroutredning. Vidare säger rektorn att det ska påbörjas en utredning när en elev har hög frånvaro och sedan kan den läggas ner om den är obehövlig. Enligt rektorn finns det forum för lärarna att signalera elever med hög frånvaro men att elevhälsomötet kan ha blivit inställt någon gång. Det finns mellan fem och tio elever med hög frånvaro där rektorn signalerat vidare till lärarna. Frånvaroutredning inleds med att läraren kontaktar vårdnadshavaren för att få information om anledningen bakom elevens frånvaro. Därefter lyfts eleven specifikt till elevhälsoteamet. Rektorn ansvarar för själva frånvaroutredningen och lärarna genomför det första steget men sedan är det elevhälsan som tar det vidare. Rektorn uppger att de tar reda på orsakerna till frånvaron i utredningen och att det är utifrån orsakerna som de beslutar om de ska avsluta utredningen eller vidta åtgärder. Enligt rektorn är rutinen tydlig för lärarna och det är samma rutiner som tidigare som gäller.

Det framgår av svar på kompletterande frågor till huvudmannen att det sedan mitten av oktober 2026 inte finns några elever på skolan med upprepad eller längre frånvaro som saknar påbörjad utredning. Totalt finns det 47 frånvaroutredningar varav fyra är från läsåret 2025/2026 och resterande 43 öppnades upp under perioden augusti-oktober 2026.

Vidare framgår det av kompletterande intervju med rektorn att det inte behöver innebära att det blir 43 utredningar. Om eleven är borta av exempelvis medicinska orsaker startar rektorn inte en utredning men om de exempelvis ser ett mönster och det saknas förklaring startar rektorn en frånvaroutredning.

Rektorn uppger vidare att huvudmannen genom skolans digitala system informeras om när en utredning av en elevs frånvaro inleds.

Rättslig reglering

Av 7 kap. 19 a § skollagen framgår att om en elev har upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. När en utredning om en elevs

frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen.

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framkommer vissa uppgifter om att det vid tillsynsbesöket fanns elever där det borde ha startats en frånvaroutredning men att så inte hade skett. Huvudmannen har dock som svar på kompletterande fråga från Skolinspektionen uppgett att det sedan mitten av oktober 2026 inte finns några elever på skolan med upprepad eller längre frånvaro som saknar påbörjad frånvaroutredning. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att det inte framkommer annat än att verksamheten numera uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt stöd i enlighet med åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av 13 aktiva åtgärdsprogram för elever på skolan. Av dessa framgår att det är specialpedagogen eller speciallärare som ansvarar för en eller flera åtgärder i varje åtgärdsprogram. Utöver specialpedagogen eller speciallärare anges även resursperson och lärare som ansvariga för en elevs åtgärd. Åtgärderna består i huvudsak av enskilt stöd eller stöd i mindre grupper.

Lärare uppger i intervju att inte alla elever får det stöd som beslutats och som anges i åtgärdsprogrammen. Anledningen till det är sjukskrivningar, personalbyten och personalfrånvaro. Exempel ges på elever i vissa årskurser som ska få stöd i mindre grupp denna termin men som inte får det.

Representanter för elevhälsan uppger att alla elever vid tillfället för granskningen inte får det stöd som är beslutat i åtgärdsprogrammen. Enligt representanter finns det på skolan ungefär 50 åtgärdsprogram som är på gång att skrivas om och många pedagogiska utredningar ligger och väntar. Samtliga åtgärdsprogrammen uppdateras i ett första skede med vem stödet ska ges av och när stödet ska ges och en uppföljning planeras senare under terminen för att därefter skriva om åtgärderna alternativ avsluta det särskilda stödet om det inte längre behövs.

Rektorn uppger att alla elever inte får det stöd som är beslutat i deras åtgärdsprogram på grund av sjukdom bland personalen och att det saknas resurser. Rektorn har försökt få extra personal men har inte hittat det fullt ut men låter specialpedagogen hjälpa till så mycket som möjligt. Rektorn bekräftar att åtgärdsprogrammen ses över och att de har förtydligat hur

ofta och av vem stödet ska ges. De ska under hösten utvärdera och se vilka åtgärdsprogram som ska avslutas eller fortsätta.

Det framgår av svar på kompletterande frågor till huvudmannen och i kompletterande intervju med rektorn att sedan vecka 40 får elever alla beslutade åtgärder i åtgärdsprogrammen tillgodosedda. Vidare uppger rektorn att hen har gjort förändringar på skolan så att två representanter från elevhälsan går in och täcker upp för speciallärarен som är sjukskriven. Rektorn har också beslutat att en av representanterna inte deltar på elevhälsans möten utan i stället arbetar ute i klasserna.

Rättslig reglering

Av 3 kap 7 och 9 §§ skollagen framgår att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd och att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Vidare framgår av 3 kap. 10 § skollagen att det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Skolinspektionens bedömning

Lärare, representanter för elevhälsan och rektorn uppger visserligen att alla elever vid tillfället för tillsynsbesöket inte fullt ut fick det särskilda stöd som var beslutat i åtgärdsprogrammen. Med anledning av att rektorn uppger i kompletterande intervju att sedan vecka 40 får alla elever de särskilda stödåtgärder som är beslutade i åtgärdsprogrammen gör Skolinspektionen bedömningen att det inte framkommer annat än att verksamheten numera uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Förebyggande och upprätthållande arbete för studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Intervjuade elever uppger att det för det mesta är studiero på lektionerna men att det i vissa klasser finns elever som stör undervisningen.

Lärare, representanter för elevhälsan och rektorn uppger samstämmig att det är varierande studiero på skolan och att det beror på att det är vissa elever som stör undervisningen.

Lärare, representanter för elevhälsan och rektorn säger vidare att de kartlägger studieron genom skolans egen och kommunens enkät en gång per läsår. Lärare uppger att studieron även tas upp på elevernas

utvecklingssamtal, följs upp bland annat på arbetsplatsträffar samt på klass- och elevråd. Rektorn sammanställer enkätresultaten och återkopplar till personalen. Speciallärare och specialpedagog är ute i klasserna och observerar studiero. Även rektorn skaffar sig kunskap om studieron genom att vara ute i klasserna samt får information via elevhälsomöten och elevhälsoteamet.

Representanter för elevhälsan och rektorn uppger att de utifrån resultaten på enkäten förra läsåret gjort en specialenkät i en årskurs samt intervjuade enskilda elever. Representanter för elevhälsan säger att insatser har satts in med lärarna och elevhälsan. De ger exempel på att rektorn har varit med och hjälpt till att omorganisera personal vilket lett till att studieron har blivit bättre. Även lärarna i en annan årskurs uppger att de har styrt om lärarresurserna till praktiskt estetiska ämnen då det behövs extra stöd där för att öka studieron.

Lärarna uppger att de har gått igenom klassrumsregler och skolregler med eleverna samt att det på skolan finns en konsekvenstrappa. Representanter för elevhälsan uppger att rektorn har lyft konsekvenstrappan med personalen och varit tydlig med att stegen ska följas och att åtgärderna ska vidtas.

Rektorn uppger att planen framöver är att göra mätningar kopplat till studieron i alla årskurser varje termin och att de ska återuppta vårens arbete med en årskurs.

Rättslig reglering

Av 5 kap 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där undervisningen präglas av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Det ska på skolenheten bedrivas både ett förebyggande arbete som syftar till att skapa studiero och ett arbete för att upprätthålla studieron. Huvudmannen ska säkerställa att arbetet bedrivs och rektorn ska ansvara för arbetet.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Therese Nilsson

Beslutsfattare
Signerat av: Therese Nilsson

X Ingrid Jacobsson

Föredragande
Signerat av: Ingrid Jacobsson

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Albin Hellberg medverkat.